

La Convenció dels Drets de la Infància: alguns apunts i exercicis per a la discussió

*Intervenció Educativa per a la Inclusió
Social*

Julio Rodríguez Rodríguez
Ainoa Mateos Inchaurreondo

Hi havia una vegada...

Las dos hermanas y la naranja

<http://www.cuentosinfantilesadormir.com/cuento-espanol-lasdoshermanasylanaranja.html>

Contes de “drets”

Ravetllat, I., Panchón, C., Grau, E. y Porquer, J. M. (Coords.) (2018). *Cuentos de «derechos» contados al oído. 17 cuentos infantiles, ilustraciones y guías didácticas para trabajar a partir de la Convención de las Naciones Unidas sobre los Derechos de los Niños y las Niñas*. Institut de Desenvolupament Professional – Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona.

<http://hdl.handle.net/2445/126060>

La Convenció sobre els Drets de la Infància

- Aprovada com a tractat internacional dels drets humans el 20 de novembre de 1989.
- Consta de 54 articles que reconeixen que els nens i les nenes són persones amb drets.
- Es d'obligat compliment per als països signants.
- És un instrument necessari tot i l'existència de legislacions específiques d'alguns països (perquè en d'altres no hi havien lleis específiques).

D'objecte a
subjecte de
drets

L'infant com a objecte de drets

- Objecte de protecció
- Tenen necessitats i/o carències
- Són els ENCARA NO “adults”
- Depenen o es troben subordinats a alguna persona
- Tenen drets de provisió i protecció

L'infant com a subjecte de drets

- Són subjectes de drets
- Tenen unes característiques específiques
- Són ciutadans (ser infant és una forma de ser persona)
- Tenen drets de provisió, protecció i participació

De la
Declaració a
la Convenció
dels Drets de
la Infància

	Declaració de 1959	Convenció de 1989
Visió de la infància	Infància com a objecte	Infància com a subjecte
Tipus de drets	Principis	Drets
Tipus de document	Declaració d'intencions	Convenció amb caràcter vinculant
Formada per	10 principis	54 articles
Principi rector	Protecció	Protecció, provisió i participació
Rol de l'infant en la societat	Infant a protegir	Infància com a subjecte actiu
Mecanismes de control	Inexistents	Comitè dels Drets de l'infant

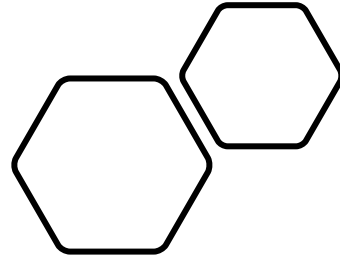
(Urrea, Balsells, Coiduras i Alsinet, 2018)

Definició d'infant

“Se entiende por niño todo ser humano desde su nacimiento hasta los 18 años de edad, salvo que haya alcanzado antes la mayoría de edad” (p. 10).

Estereotipus sobre la participació de la infància en relació amb els seus drets

A continuació farem una activitat on haureu de debatre sobre una sèrie d'afirmacions al voltant de la infància i els seus drets.

Haureu d'identificar quines són certes i quines no, a partir dels continguts treballats a classe i les lectures complementàries.

Estereotipus	Verdader	Fals
<p>a) La infància té dret a participar en tot allò que l'afecta</p> <p>b) La infància s'ha de tractar com la ciutadania del futur</p> <p>c) Tots els infants tenen dret a desenvolupar les seves potencialitats</p> <p>d) La infància té responsabilitats envers els seus propis drets</p> <p>e) S'ha d'educar la infància perquè siguin bons ciutadans</p> <p>f) La infància té uns drets però algú els ha de donar</p> <p>g) És més important estar protegit que participar</p> <p>h) Tots els drets són importants per un igual</p> <p>i) Els infants poden participar per millorar els seus serveis</p> <p>j) La infància pot exercir els seus drets</p> <p>k) Tots els drets es relacionen entre sí</p> <p>l) L'important és estar alimentat i amb salut, la resta ja vindrà</p> <p>m) S'ha d'intervenir per satisfer les necessitats de la infància</p> <p>n) Totes les persones (adultes i infants) poden contribuir i facilitar el desenvolupament dels drets dels infants</p> <p>o) Els drets varien segons la situació de l'individu i l'entorn</p> <p>p) Els governs tenen l'obligació de fer complir els drets de la infància</p>		

Mites al voltant dels drets de la infància

Mites al voltant dels drets de la infància

1. Els drets de la infància són “un rollo polític”
2. Els drets dels infants són “menors”
3. Si ja existeixen els drets humans, “no calen” els drets de la infància
4. Si existeixen lleis que protegeixen els infants, i ja hi ha policia i jutges, la Convenció “és innecessària”
5. Els drets “cal aconseguir-los”
6. L'incompliment dels drets són “una cosa llunyana”
7. Els drets dels infants “només els han de complir les persones adultes”
8. Preocupar-se pels drets és “assumpte dels adults”
9. Els drets dels infants signifiquen que “l'infant pot fer el que vulgui”
10. Jo no puc fer res pels drets de la infància

Interès superior de l'infant

“Todas las medidas respecto del niño deben estar basadas en la consideración del interés superior del mismo. Corresponde al Estado asegurar una adecuada protección y cuidado, cuando los padres y madres, u otras personas responsables, no tienen capacidad para hacerlo” (p. 10).

UNICEF (2006). *Convención sobre los derechos del niño*.

<https://www.un.org/es/events/childrenday/pdf/derechos.pdf>

Alguns drets al
voltant de...

Supervivència i desenvolupament

Tots els infants tenen un dret intrínsec a la vida, i són els Estats membres els responsables de garantir aquesta supervivència i desenvolupament de l'infant.

Tots els infants tenen dret a un nom, una nacionalitat, i a ser atesos i protegits pels seus pares/mares.

Els Estats han de protegir els infants de qualsevol forma de maltractament.

Separació / reunificació familiar

Tota la infància té dret a viure amb la seva família, llevat que sigui necessària la separació. És un dret que l'infant mantingui el contacte amb la seva família, respectant l'interès superior de l'infant.

Quan no sigui possible viure amb la pròpia família, els Estats assegurarà situacions alternatives (acolliments familiars o acolliments en recursos residencials).

Els pares i les mares tenen la responsabilitat de la criança, i els Estats han de garantir l'exercici d'aquestes funcions.

Llibertat
d'opinió,
pensament,
consciència i
religió de
l'infant

El dret a expressar la seva opinió i que aquesta sigui tinguda en compte en els assumptes que li afecten.

L'infant té dret a la llibertat de pensament, consciència i religió.

Protecció de la vida privada

Els infants estan protegits davant interferències en la seva vida i el seu honor.

Adopció

Quan l'adopció sigui una mesura contemplada en la legislació de l'Estat, l'interès superior de l'infant serà la consideració primordial per tal de garantir el procés.

Infància en especial situació de vulnerabilitat

Els infants refugiats o amb estatut de refugiat, així com els infants amb problemes de salut mental i diversitat funcional han de rebre especial protecció.

El dret a la salut

La infància té dret al més alt nivell de salut així com d'accés als recursos sanitaris.

Cal prendre les mesures necessàries per abolir practiques contràries a la salut dels infants.

Educació, cultura i oci

Tota la infància té dret a l'educació, i són els Estats els encarregats de garantir una educació primària, gratuïta i obligatòria. L'educació ha d'estar orientada al desenvolupament integral de l'infant, atenent a les seves capacitats.

El joc i les activitats culturals i artístiques són un dret de la infància.

Justícia de menors

Davant una acusació o la declaració de culpabilitat per infracció legal, l'infant té drets fonamentals, i cal evitar en la mesura del possible recórrer a procediments judicials i internament en institucions.

Per saber més...

Urrea, A., Coiduras, J. L., Alsinet, C., Balsells, M. A., Guadix, I. i Belmonte, O. (2018). Derechos de la Infancia y Ciudadanía Global: una aproximación desde la comunidad educativa. *Sociedad e Infancias*, 2, 127-146.

UNICEF (2006). *La Convención de los Derechos del Niño*.
<https://www.un.org/es/events/childrenday/pdf/derechos.pdf>

UNICEF (2011). *La convención de los derechos de la infancia: Una revolución silenciosa*.
<https://www.bienestaryproteccioninfantil.es/imagenes/tablaContenidos03SubSec/revolucio%20silenciosaUNICEF%202011.pdf>

Les imatges que apareixen en aquest document procedeixen del banc d'imatges de Pixabay, una comunitat dinàmica de creatius que comparteixen imatges i vídeos sense drets d'autoria. Tots els continguts es publiquen sota la Llicència Pixabay <https://pixabay.com/es/>

